

Érdemes - e - II.

Az Uránusz rotációs periódusa

Az Uránusz tengelykörüli forgásának időtartama hosszú időn át heves viták tárgya volt. A mindössze 5-7" átmérőjű korongon felületi részleteket a világ legnagyobb távcsöveivel sem nagyon lehetett azonosítani, és a közvetett úton nyert értékek is megkérdőjelezhetőek voltak.

1981-ben Stephan J. O'Meara a Harvard College Obszervatórium 23 cm-es refraktorával észlelte a bolygót - mint annyi éve -, és hét alkalommal korábban soha nem látott felhőalakzatokat sikerült azonosítani. Egy poláris felhő pontosan kijelölte az Uránusz északi pólusát, amely a látható korong közepétől mindössze 0;7-re délnyugatra volt a bolygó különleges tengelyhajlása miatt. Egy másik parányi felhőképződmény július 23-tól szeptember 15-ig volt megfigyelhető, és ennek mozgása tette lehetővé a tengelykörüli forgás időtartamának meghatározását. július 23. és augusztus 28. között a rotációs periódus 16,0 óra volt, majd szeptember 8-ig 16,2 órára nőtt. Szeptember 8-15. között az érték tovább növekedett, és 16,4 órát tett ki. Egy másik rövid életű felhőcske augusztus 27-én és 28-án volt észlelhető. Ennek mozgása 16,0 órás tengelykörüli forgásra utalt.

O'Meara adatai nagyon jó egyezésben vannak Goody spektroszkópiikus megfigyeléseiből és a bolygó dinamikai természetéből levezetett $16,31 \pm 0,27$ órás periódusértékével, melyet 1982-ben, tehát O'Meara észlelései után publikált! Egyben ezek az első közvetlen adatok az Uránusz légkörében levő felhőalakzatok hosszú időn keresztül történő folyamatos megfigyelhetőségéről és azonosíthatóságáról.

/IAU Circular 3912. - ford. PAPP JÁNOS/

